

Preuzeto iz elektronske pravne baze **Paragraf Lex**

Ukoliko ovaj propis niste preuzeli sa Paragrafovog sajta ili niste sigurni da li je u pitanju važeća verzija propisa, poslednju verziju možete naći [OVDE](#).

ZAKON O POLITIČKIM STRANKAMA

("Sl. glasnik RS", br. 36/2009 i 61/2015 - odluka US)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se osnivanje i pravni položaj političkih stranaka, upis i brisanje iz registra, prestanak političkih stranaka i druga pitanja značajna za rad političkih stranaka.

Pojam političke stranke

Član 2

Politička stranka u smislu ovog zakona je organizacija građana slobodno i dobrovoljno udruženih osnovana radi ostvarivanja političkih ciljeva demokratskim oblikovanjem političke volje građana i učešća na izborima.

Pojam političke stranke nacionalne manjine

Član 3

Politička stranka nacionalne manjine u smislu ovog zakona je politička stranka čije je delovanje, pored obeležja iz člana 2. ovog zakona, posebno usmereno na predstavljanje i zastupanje interesa jedne nacionalne manjine i zaštitu i unapređenje prava pripadnika te nacionalne manjine u skladu sa ustavom, zakonom i međunarodnim standardima, uređeno osnivačkim aktom, programom i statutom političke stranke.

Način organizovanja i delovanje političke stranke

Član 4

Politička stranka se organizuje i deluje isključivo na teritorijalnom principu.

Delovanje političke stranke ne može biti usmereno na nasilno rušenje ustavnog poretka i narušavanje teritorijalne celokupnosti Republike Srbije, kršenje zajemčenih ljudskih ili manjinskih prava ili izazivanje i podsticanje rasne, nacionalne ili verske mržnje.

Politička stranka ne može neposredno vršiti vlast, niti je potčiniti sebi.

Pravni status i početak rada političke stranke

Član 5

Politička stranka stiče status pravnog lica danom upisa u Registar političkih stranaka (u daljem tekstu: Registar).

Politička stranka počinje sa radom danom upisa u Registar.

Javnost rada

Član 6

Rad političke stranke je javan.

Zakornost rada političke stranke

Član 7

Politička stranka deluje u skladu sa ustavom, zakonom, programom, statutom i drugim opštim aktima.

II OSNIVANJE POLITIČKE STRANKE

Osnivači političke stranke

Član 8

Političku stranku mogu osnovati najmanje 10.000 punoletnih i poslovno sposobnih državljana Republike Srbije.

Osnivači političke stranke nacionalne manjine

Član 9

Političku stranku nacionalne manjine mogu osnovati najmanje 1.000 punoletnih i poslovno sposobnih državljana Republike Srbije.

Osnivanje političke stranke

Član 10

Politička stranka se osniva na osnivačkoj skupštini donošenjem osnivačkog akta, programa, statuta i izborom lica ovlašćenog za zastupanje političke stranke.

Osnivački akt

Član 11

Osnivački akt političke stranke sadrži: naziv, sedište i adresu političke stranke; programske ciljeve; lično ime, prebivalište i adresu i jedinstveni matični broj građana lica ovlašćenog za podnošenje prijave za upis političke stranke u Registar i datum donošenja osnivačkog akta.

Sastavni deo osnivačkog akta čine izjave osnivača o osnivanju političke stranke.

Sadržina izjave osnivača o osnivanju političke stranke

Član 12

Izjava osnivača o osnivanju političke stranke sadrži: lično ime, prebivalište i adresu i jedinstveni matični broj građana osnivača političke stranke; naziv političke stranke; prihvatanje programa i statuta političke stranke; datum potpisivanja izjave i potpis osnivača političke stranke.

Izjava iz stava 1. ovog člana mora da sadrži potvrdu o overi potpisa u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: overa potpisa).

Izgled izjave iz stava 1. ovog člana bliže uređuje ministar nadležan za poslove uprave (u daljem tekstu: Ministar).

Program političke stranke

Član 13

Program političke stranke sadrži opis političkih načela, ciljeva i vrednosti za koje se politička stranka zalaže.

Statut političke stranke

Član 14

Statut je osnovni opšti akt političke stranke.

Drugi opšti akti, ako ih politička stranka donosi, moraju biti u saglasnosti sa statutom.

Statutom se obavezno uređuje: naziv i sedište političke stranke; simboli vizuelnog identiteta; izgled i sadržina pečata političke stranke i organizacionih jedinica po teritorijalnom principu; programski ciljevi; uslovi i način učlanjivanja i prestanka članstva; prava, obaveze i odgovornosti članova; organizacija po teritorijalnom principu i unutrašnja organizacija, organi, njihova ovlašćenja, sastav, način izbora i opoziva, trajanje mandata i način odlučivanja; zastupanje političke stranke; postupak za izmene i dopune programa i statuta i postupak donošenja i izmena drugih opštih akata političke stranke, ako ih donosi; ostvarivanje javnosti rada; način odlučivanja o udruživanju političke stranke u šire političke saveze u zemlji i inostranstvu i spajanju političke stranke; način finansiranja političke stranke; način obavljanja unutrašnje kontrole finansijskog poslovanja; lice odgovorno za finansijsko poslovanje, podnošenje izveštaja i vođenje knjiga političke stranke i lice ovlašćeno da kontaktira sa nadležnim organom; način donošenja odluke o prestanku rada; način raspolaganja imovinom političke stranke u slučaju prestanka, kao i druga pitanja od značaja za rad i delovanje političke stranke.

Zastupnik političke stranke

Član 15

Političku stranku zastupa lice ovlašćeno za zastupanje političke stranke (u daljem tekstu: zastupnik političke stranke), izabrano odnosno imenovano na način utvrđen statutom.

Akt o izboru, odnosno imenovanju zastupnika političke stranke obavezno sadrži: lično ime, prebivalište i adresu i jedinstveni matični broj građana zastupnika političke stranke.

Zastupnik političke stranke je dužan da se pridržava ovlašćenja utvrđenih statutom i odlukama nadležnih organa političke stranke.

Dostupnost podataka, programa, statuta i drugih opštih akata političke stranke

Član 16

Politička stranka je dužna da učini javno dostupnim putem interneta osnivački akt, lično ime zastupnika političke stranke, program, statut i druge opšte akte političke stranke, ako ih donosi.

Organizacione jedinice po teritorijalnom principu

Član 17

Politička stranka može osnivati organizacione jedinice po teritorijalnom principu u skladu sa zakonom, statutom ili drugim opštim aktima.

Organizacione jedinice po teritorijalnom principu nemaju status pravnog lica.

Politička stranka, u skladu sa statutom, donosi odluku o osnivanju i prestanku rada organizacionih jedinica po teritorijalnom principu.

Naziv i skraćeni naziv političke stranke

Član 18

Naziv političke stranke mora biti na srpskom jeziku i ćiriličkom pismu.

Naziv političke stranke nacionalne manjine, ako je to predviđeno statutom, može biti i na jeziku i pismu nacionalne manjine. Naziv na jeziku i pismu nacionalne manjine upisuje se u Registar posle naziva na srpskom jeziku i ćiriličkom pismu.

Naziv političke stranke može da sadrži reč "Srbija" u odgovarajućem padežu, na način kojim se ističe ugled i dostojanstvo Republike Srbije.

Naziv političke stranke ne može da sadrži lično ime, naziv strane države i stranog pravnog lica, kao i elemente predviđene članom 4. stav 2. ovog zakona. Takođe, naziv političke stranke ne sme da asocira na političke stranke koje su sprovodile politiku zabranjenu članom 4. stav 2. ovog zakona.

Politička stranka može imati skraćeni naziv koji se određuje statutom.

Razlikovanje i upotreba naziva političke stranke

Član 19

Naziv političke stranke ne može biti identičan nazivu druge političke stranke koja je upisana ili uredno prijavljena za upis u Registar, odnosno koja je brisana iz Registra pod uslovom da od dana brisanja iz Registra nije proteklo više od četiri godine, odnosno takav da izaziva zabunu u javnosti ili povređuje moralna osećanja građana.

Naziv političke stranke upotrebljava se u pravnom saobraćaju u obliku u kome je upisan u Registar.

Organizacione jedinice po teritorijalnom principu političke stranke mogu, u skladu sa statutom, uz naziv političke stranke da upotrebljavaju i dodatak iz koga se vidi da je u pitanju organizaciona jedinica po teritorijalnom principu političke stranke.

Simboli vizuelnog identiteta

Član 20

Politička stranka može imati simbole vizuelnog identiteta (svoj znak, logotip i druge simbole), u skladu sa statutom.

Simboli vizuelnog identiteta ne mogu biti identični simbolima druge političke stranke koja je upisana ili uredno prijavljena za upis u Registar, odnosno koja je brisana iz Registra pod uslovom da od dana brisanja nije proteklo više od četiri godine.

Članstvo u političkoj stranci

Član 21

Članstvo u političkoj stranci je slobodno i dobrovoljno.

Članom političke stranke može, pod jednakim uslovima utvrđenim statutom, postati svaki punoletan i poslovno sposoban državljanin Republike Srbije.

Sudije Ustavnog suda, sudije, javni tužioci, Zaštitnik građana, pripadnici policije i pripadnici vojske, kao i druga lica čija je funkcija u skladu sa zakonom nespojiva sa članstvom u političkoj stranci, ne mogu biti članovi političkih stranaka.

Politička stranka vodi evidenciju o svojim članovima koja obavezno sadrži: lično ime i ime jednog od roditelja, prebivalište i adresu i jedinstveni matični broj građana člana političke stranke; datum učlanjivanja u političku stranku i prestanka članstva u političkoj stranci.

Evidencija iz stava 4. ovog člana vodi se u pisanom obliku i kao jedinstvena centralna elektronska baza podataka.

III UPIS U REGISTAR

Vođenje Registra

Član 22

Registar vodi Ministarstvo.

Način upisa i vođenja Registra iz stava 1. ovog člana bliže uređuje ministar.

Sadržina Registra

Član 23

U Registar se upisuju: naziv, skraćeni naziv, sedište i adresa političke stranke; datum osnivanja političke stranke; datum donošenja programa i statuta, odnosno njihovih izmena; datum podnošenja prijave za upis u Registar; lično ime, prebivalište i adresa i jedinstveni matični broj građana zastupnika političke stranke; položaj političke stranke nacionalne manjine u smislu ovog zakona; članstvo u širim političkim savezima u zemlji i inostranstvu; broj i datum donošenja rešenja o upisu, promeni podataka i brisanju političke stranke iz Registra; zabeleška o obnovi upisa u Registar; zabeleška o pokretanju postupka za zabranu rada političke stranke; prestanak i zabrana rada političke stranke.

Prijava za upis

Član 24

Upis u Registar vrši se na osnovu prijave.

Sadržinu i izgled prijave iz stava 1. ovog člana bliže uređuje ministar.

Prijavu za upis podnosi lice ovlašćeno za podnošenje prijave za upis u Registar (u daljem tekstu: podnosilac prijave), u roku od 30 dana od dana osnivanja političke stranke.

Uz prijavu se obavezno podnose: zapisnik sa osnivačke skupštine; osnivački akt; izjave osnivača o osnivanju političke stranke, na propisanom obrascu, koje sadrže overu potpisa; potvrde o upisu osnivača političke stranke u birački spisak; po dva primerka programa i statuta; akt o izboru zastupnika političke stranke i overenu fotokopiju lične karte zastupnika političke stranke, a ako ona ne sadrži podatak o prebivalištu i adresi i potvrdu o prebivalištu.

Odbacivanje prijave za upis

Član 25

Ministarstvo poziva podnosioca prijave da u roku koji ne može biti duži od 30 niti kraći od 15 dana otkloni nedostatke ako:

1) je naziv političke stranke identičan nazivu političke stranke koja je upisana ili uredno prijavljena za upis u Registar, odnosno koja je brisana iz Registra pod uslovom da od dana brisanja iz Registra nije proteklo više od četiri godine, odnosno takav da izaziva zabunu u javnosti ili povređuje moralna osećanja građana;

2) je prijava podneta od neovlašćenog lica, odnosno uz prijavu nisu podnete propisane isprave;

3) prijava, osnivački akt, program i statut političke stranke ne sadrže sve podatke propisane ovim zakonom, odnosno ako prijava nije podneta na propisanom obrascu, odnosno ako izjave osnivača nisu date na propisanom obrascu ili ne sadrže overu potpisa.

Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne otkloni nedostatke, Ministarstvo rešenjem odbacuje prijavu.

Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Rešenje o upisu u Registar

Član 26

Ministarstvo je dužno da donese rešenje o upisu političke stranke u Registar u roku od 30 dana od dana predaje uredne prijave za upis.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Rešenje o upisu političke stranke u Registar objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Ako Ministarstvo u roku iz stava 1. ovog člana ne donese rešenje o upisu političke stranke u Registar, odnosno ne odbaci prijavu za upis političke stranke u Registar smatra se da je politička stranka upisana u Registar narednog dana od dana isteka roka.

Uz rešenje o upisu političke stranke u Registar političkoj stranci dostavlja se po jedan primerak programa i statuta koje Ministarstvo overava svojim pečatom i potpisom određenog službenog lica, čime se potvrđuje njihova istovetnost sa primerkom programa i statuta koji se čuvaju u Ministarstvu.

Promena podataka u Registru

Član 27

Politička stranka je dužna da Ministarstvo obavesti o svakoj promeni podataka koji se upisuju u Registar u roku od 15 dana od dana nastale promene, podnošenjem prijave za promenu podataka u Registru.

Uz prijavu iz stava 1. ovog člana podnosi se zapisnik sa sednice nadležnog organa za donošenje odluke o promeni podataka, u izvorniku odnosno overenom prepisu i odluka o promeni podataka.

Prijavu za promenu podataka u Registru podnosi zastupnik političke stranke.

Odbacivanje prijave za upis promene podataka u Registar

Član 28

Ako promena podataka koji se upisuju u Registar nije u skladu sa odredbama ovog zakona, programa i statuta političke stranke, Ministarstvo poziva zastupnika političke stranke da u roku od 15 dana od dana podnošenja prijave za upis promene podataka u Registar otkloni nedostatke.

Ako zastupnik političke stranke u ostavljenom roku ne otkloni nedostatke, Ministarstvo rešenjem odbacuje prijavu za upis promene podataka u Registar.

Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Rešenje o upisu promene podataka u Registar

Član 29

O upisu promene podataka u Registar, Ministarstvo donosi rešenje o upisu promene podataka u Registar u roku od 30 dana od dana predaje uredne prijave.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 30*

(Prestalo da važi odlukom US)

Rešenje o obnovi upisa u Registar

Član 31

O obnovi upisa u Registar Ministarstvo donosi rešenje u roku od 30 dana od dana predaje uredne prijave za obnovu upisa u Registar, odnosno dana pokretanja postupka za utvrđivanje činjenica i podataka po službenoj dužnosti iz člana 30. stav 5. ovog zakona.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Javnost Registra

Član 32

Podaci upisani u Registar su javni, u skladu sa zakonom.

Svako se može pouzdati u tačnost podataka upisanih u Registar.

IV UDRUŽIVANJE I SPAJANJE POLITIČKIH STRANAKA

Udruživanje političke stranke

Član 33

Politička stranka se može udruživati u šire političke saveze u zemlji ili inostranstvu, pri čemu zadržava svoj pravni subjektivitet.

Spajanje političkih stranaka

Član 34

Politička stranka se može spojiti sa drugom ili drugim političkim strankama koje su upisane u Registar, radi stvaranja nove političke stranke i u tom slučaju gubi svoj pravni subjektivitet, a novi pravni subjekat postaje politička stranka koja je nastala spajanjem dve ili više političkih stranaka.

Politička stranka koja je nastala spajanjem dve ili više političkih stranaka upisuje se u Registar tako što uz prijavu za upis podnosi: odluku o spajanju političkih stranaka; izjave članova političke stranke o članstvu u političkoj stranci koja je nastala spajanjem dve ili više političkih stranaka, na propisanom obrascu, koje sadrže overu potpisa najmanje u broju koji je potreban za osnivanje političke stranke u smislu ovog zakona; izveštaj o objedinjenoj imovini (bilans stanja); po dva primerka programa i statuta; akt o izboru zastupnika političke stranke i overenu fotokopiju lične karte zastupnika političke stranke, a ako ona ne sadrži podatak o prebivalištu i adresi i potvrdu o prebivalištu.

V PRESTANAK POLITIČKE STRANKE

Opšti uslovi za prestanak političke stranke

Član 35

Politička stranka prestaje da postoji brisanjem iz Registra.

Brisanjem iz Registra politička stranka gubi status pravnog lica.

Politička stranka briše se iz Registra:

- 1) ako organ utvrđen statutom donese odluku o prestanku rada;
- 2) ako se politička stranka spoji sa drugom ili drugim političkim strankama;
- 3) kad joj Ustavni sud zabrani rad.

U slučajevima iz stava 3. tač. 1) i 2) ovog člana zastupnik političke stranke je dužan da u roku od 30 dana od dana nastanka uslova za prestanak političke stranke podnese prijavu za brisanje političke stranke iz Registra i dokaze na osnovu kojih se utvrđuju te činjenice.

Ako zastupnik političke stranke u roku iz stava 4. ovog člana ne podnese prijavu za brisanje političke stranke iz Registra, a Ministarstvo utvrdi ili sazna da su nastali uslovi iz stava 3. tač. 1) i 2) ovog člana, pokreće postupak za brisanje političke stranke iz Registra po službenoj dužnosti.

Član 36*

(Prestalo da važi odlukom US)

Zabrana rada političke stranke

Član 37

O zabrani rada političke stranke odlučuje Ustavni sud.

Zabraniče se rad političkoj stranci čije je delovanje suprotno članu 4. stav 2. ovog zakona ili koja se udruži u šire političke saveze u zemlji ili inostranstvu, odnosno spoji sa političkom strankom koja deluje suprotno članu 4. stav 2. ovog zakona.

Postupak za zabranu rada političke stranke

Član 38

Postupak za zabranu rada političke stranke pokreće se na predlog Vlade, Republičkog javnog tužioca i Ministarstva.

Kad Ustavni sud zabrani rad političke stranke, ta politička stranka briše se iz Registra danom dostavljanja odluke Ustavnog suda Ministarstvu.

Rešenje o brisanju iz Registra

Član 39

Ministarstvo je dužno da u slučajevima iz člana 35. stav 3. tač. 1) i 2) i člana 36. stav 1. ovog zakona donese rešenje o brisanju političke stranke iz Registra u roku od 30 dana od dana predaje uredne prijave za brisanje političke stranke iz Registra, odnosno dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti, a u slučaju iz člana 38. stav 2. ovog zakona danom dostavljanja odluke Ustavnog suda o zabrani rada političke stranke.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Rešenje o brisanju političke stranke iz Registra objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

VI NADZOR

Nadležnost za vršenje nadzora

Član 40

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove uprave.

Inspekcijski nadzor vrši Ministarstvo preko upravne inspekcije.

VII KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji

Član 41

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniče se za prekršaj politička stranka ako:

- 1) ne učini javno dostupnim putem interneta osnivački akt, lično ime zastupnika političke stranke, program, statut i druge opšte akte političke stranke, ako ih donosi (član 16);
- 2) naziv ne upotrebljava u pravnom saobraćaju u obliku u kome je upisan u Registar (član 19. stav 2);
- 3) u propisanom roku ne prijavi Ministarstvu promenu podataka koji se upisuju u Registar, odnosno ne podnese prijavu za obnovu upisa u Registar, odnosno ne podnese prijavu za brisanje iz Registra (član 27. stav 1, član 30. stav 1. i član 35. stav 4).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniče se zastupnik političke stranke novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara.

Član 42

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniče se za prekršaj:

- 1) lice koje deluje u ime političke stranke koja nije upisana u Registar (član 5);
- 2) lice ovlašćeno za podnošenje prijave za upis političke stranke u Registar ako u propisanom roku ne podnese prijavu za upis političke stranke u Registar (član 24. stav 3).

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 43

U roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, Ministar donosi propise za izvršavanje ovog zakona.

Član 44

Postupak upisa u Registar započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona.

Član 45

Političke organizacije upisane u Registar političkih organizacija prema Zakonu o političkim organizacijama ("Službeni glasnik SRS", broj 37/90 i "Službeni glasnik RS", br. 30/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 101/05), kao i one koje su upisane u Registar udruženja, društvenih organizacija i političkih organizacija prema Zakonu o udruživanju građana u udruženja, društvene organizacije i političke organizacije koji se osnivaju za teritoriju Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije ("Službeni list SFRJ", broj 42/90 i "Službeni list SRJ", br. 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 i 73/00) nastavljaju sa radom ako u roku od šest meseci od dana početka primene ovog zakona usklade svoj statut i druge opšte akte sa odredbama ovog zakona i podnesu prijavu za upis političke stranke u Registar.

Političke organizacije iz stava 1. ovog člana dužne su da uz prijavu za upis političke stranke u Registar podnesu: po dva primerka programa i statuta, akt o izboru, odnosno imenovanju zastupnika političke stranke i druge akte donete u postupku usklađivanja, kao i izjave članova političke stranke o članstvu u političkoj stranci koje sadrže overu potpisa, najmanje u broju koji je potreban za osnivanje političke stranke saglasno čl. 8. i 9. ovog zakona.

Političke organizacije koje ne postupe saglasno st. 1. i 2. ovog člana brišu se iz Registra političkih organizacija i Registra udruženja, društvenih organizacija i političkih organizacija i gube status pravnog lica.

U roku iz stava 1. ovog člana u Registar političkih stranaka ne može biti upisana politička stranka čiji je naziv identičan nazivu političke organizacije upisane u Registar političkih organizacija i Registar udruženja, društvenih organizacija i političkih organizacija.

Član 46

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

1) Zakon o političkim organizacijama ("Službeni glasnik SRS", broj 37/90 i "Službeni glasnik RS", br. 30/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 101/05);

2) Zakon o udruživanju građana u udruženja, društvene organizacije i političke organizacije koji se osnivaju za teritoriju Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije ("Službeni list SFRJ", broj 42/90 i "Službeni list SRJ", br. 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 i 73/00), u delu koji se odnosi na političke organizacije.

Član 47

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a počće da se primenjuje danom isteka 60 dana od dana stupanja na snagu.